

მოგონებანი ◆ Memories ◆ Воспоминания

„ჩაის სახლი“ ანუ რამდენიმე სურათი
გასული საუკუნის 70-80-იანი წლების სტუდენტური
ცხოვრებიდან

ყველა უნივერსიტეტელს (და არა მარტო მათ) მშვენივრად მოხსენება, თუ რა ადგილი ეკავა „ჩაის სახლს“ (რომელიც იმხანად გ. მელიქიშვილის ქუჩის, ი. ჭავჭავაძის გამზირის, კ. კეკელიძის ქუჩისა და ვარაზის ხევის კვეთაზე, სკვერთან მდებარეობდა და პირველი ღვინის ქარხნის გალავანს ესაზღვრებოდა), იმ პერიოდის ახალგაზრდების დიდი ნაწილის ცხოვრებაში.

აქ თავს იყრიდნენ ძირითადად თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის (და ასევე სხვა უმაღლესი სასწავლებლების) სტუდენტები და ლექციების შემდეგომ, ლექციათა შორის (ე.წ. „ფანჯარა“), თუ ბიბლიოთეკებში მეცადინეობით დაღლილნი, თავისუფალი დროის მონაკვეთებს ატარებდნენ; იყო ერთი სჯაბაასი, ქალაქური ჭორების მიეთ-მოეთი, შეხუმრება-ლექსთა ჭიდილი სიმღერა-გადაძახილების ფონზე, იგეგმებოდა ლაშქრობა-გასვლები და ალპინიადები...

მარტო ის რად ღირს, რომ 1991 წლის 31 მარტს ჩატარებული საყოველთაო რეფერენდუმის შედეგების საფუძველზე, საქართველოს უზენაესი საბჭოს საგანგებო საესიაზე მიღებულ 9 აპრილის „საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტს“, სამი „ჩაის სახლელი“ დეპუტატის – ნიკა კილასონიას, ემზარ გოგუაძის და დათო გოგაძის ხელმოწერებიც ამშვენებს (მაგრამ ეს უკვე ცალკე საუბრის თემაა...)

ასე რომ აქ, ჩაისთან ერთად, დულდა და გადმოდულდა იმ პერიოდის სტუდენტური ცხოვრება...

ამ სტუდენტური რიყარების დროიდან, ეს პოეტური „მარგალიტები“ შემოგვრჩა:

„TEA HOUSE“ or several pictures
From student life in the 70-80s of the last century

All university students (and not only them) remember very well the place occupied by the „Tea House“ (which at that time was located at the intersection of G. Melikishvili streets, I. Chavchavadze avenue, K. Kekelidze and Varazi Khevi streets, near the square and the first fenced wineries), in the lives of a significant part of the youth of that period.

Here, together with tea, the student life of that period boiled and boiled away...

From the time of this student life, these poetic „pearls“ have survived:

„ჩაის სახლის“ ამქარი

I

ვაკეში რომ სახლია,
კობტა, ფუძე მაგარი,
თქვენ იკითხავთ, რა არი?
როგორი და რაგვარი?
გეტყვით „ჩაის სახლია“
კარგი ჩაი აქ არი,
ჩაის გარდა აქა ზის
„ჩაის სახლის“ ამქარი.

ამქარია განთქმული
საკუთარი თილისმით,
არ გეგონოთ უცნობნი,
იცნობს მთელი თბილისი.
მარტო „ბევრი“ რადა ღირს,
ღმერთმა რომ გააჩინა,
თეატრალურ ინსტიტუტს
ხურდა არ შეარჩინა.
„ბევრი“ მარტო არ არის,
გვერდს უმშვენებს „ბევრიხა“,
თუ „ბევრიხა“ არ არის
მაშინ „ბევრის“ დაერხა.
ღმერთმა ქნას და ოჯახი
შექმნილიყოს მაგარი,
ღვინის სმაზე გადავა
მაშინ „ჩაის“ მაყარი.

II

„ჩაის სახლის“ ამქარი
სიმღერაშიც ვარგია,
ცალკ-ცალკე რომ ავილოთ
მანაც ყველა კარგია,
ისე უნდა დახვეტო
ამუშავო ყანაში,
„ჩაის სახლში“ მასწავლეს
ასოებზე თამაში,
ნუთუ არა ბეზრდებათ
მთელი დღე რომ იქ ზიან,
ნეტა ვინ დაუნესა
მათ ასეთი მისია.

III

„სპილო“, „ცხვირა“, „სმეტანა“
სახელები ფერადი,
პირველად რომ მივედი,
იცით როგორ ველავდი?
„სპილოს“ კარგი ბანი აქვს,
ჯანებშიაც გასნია.
გუშინ ერთი „მოსკვიჩი“
ცალი ხელით ასნია,
პოეტესა „სმეტანა“
ნიჭიერი ქალია,
მაგრამ ჩაი უყვარს და
ეს რა მისი ბრალია,
გვერდით უზის ნინიკო,
აბოლებენ სიგარეტს,
რა სჯობია ამ ყოფას,
აბა ამ დროს რა გალევს.

III

ისე მანაც ხანდახან
გარეთ თუ არ გამოხვალთ,
მაგ ბოლში და მაგ კვამლში
„ლორებივით“ გამოხვალთ,
ამ ყოფაში, ამ სჯაში,
მწვერვალამდე მიხვედით,
საქართველოს თქვენი აქვს
უდიდესი იმედი.

IV

აქ მრავალნი არიან
სად ჩამოვთვლი სახელებს,
ბული არის ისეთი
თვალს ვერ ვახელ, მახველებს,
ზოგი არის არტისტი,
ზოგი ფილოლოგია,
ზოგი არის მთამსვლელი,
ზოგიც გეოლოგია,
მაგრამ ერთი რაც არის
ყველას ერთი ლოგია
ამ ლოგიას დავარქვი
უსაქმუროლოგია.

V

სხვებს ისევ თქვენ სჯობიხართ
 თუმცა გზები გაიყო,
 გაჩნდნენ კონკურენტები
 „ქარვასლა“ და „მაიკო“.

VI

მიდით თქვენი ჭირიმე,
 არ დატოვოთ ეგ სახლი,
 არ სჯობია „ჩაის სახლს“
 ყავისა და წყლის სახლი.
 ნურც დაბეროს სხვა სიომ,
 ნურც დაბეროს სხვა ქარმა,
 „იგულაოს“ ბოლომდე
 „ჩაის სახლის“ ამქარმა.

სიყვარულით, „ღვინის სახლელი“ ვალალ გაუმარჯოშვილი
 12. 04. 1986

„ორი შავი და ერთი მწვანე“

ორი შავი და ერთი მწვანე - ყვირის ლამარა
 და „ბევრი“ თავის მწვანე ქაფქაფა ჩაის პირში ისხამს,
 „სპილო“ და „ცხვირა“ თავისთვის ღიღინებენ
 და პირველი ხმის მოლოდინში აქეთ-იქით იყურებიან.
 „ეგერ გოჩა მოდის“ – ამბობს პაატა და ინვევს სამღერად,
 მაგრამ პირველი ტენორი მაინც აკლიათ.

სხვებიც აქ არიან:

ვასკა, თენგო, მიშკა

და რა ვიცი კიდევ ვინ!

სხედან და ელიან:

ელიან რას?! ვის?!

თვითონაც არ იციან,

მაგრამ მაინც ელიან!

საუბრობენ! საუბრობენ! საუბრობენ!

ვის ვინ უყვარს,

ვინ ვინ მიატოვა,

ვინ ვისთან დადის,

რა საინტერესოა?!

და გადის ასე ცხოვრება.

„ორი შავი და ერთი მწვანე“ - ყვირის ლამარა

და „სმეტანა“ თავის ორ შავს აიღებს.

დაჯდება, დალევს ნინოსთან ერთად ჩაის
და დანერს ლექსს ცხოვრების ამოებაზე.
და გავა ასე წლები!
ლამარა კი იყვირებს - „ორი შავი და ერთი მწვანე“
და იქნებიან სხვები და სხვები;
ბლეფი კი ბლეფად დარჩება!

პატივისცემით „ღვინის სახლელი“ შარაფ ფეხზემკიდა
07. 04. 1986

პასუხი „ღვინის სახლელ“ შარაფ ფეხზემკიდას

შარაფ ფეხზემკიდავ
გითანაგრძნობ, ვწუხდები,
ალბათ „პახმელიაზე“
დაგესიენ ბუზები.

მე კი ჩაის მივირთმევ
დიდი სიამოვნებით,
გულის გასაგრილებლად
დილიდანვე მოვედი.

პოემიდან შევიტყვე
ცოტა რამ გვაქვს საერთო,
ზოგიერთი შენიშვნა
შეცდომაა საერთოდ.

აბა ჩვენთან რას მოვა
„ქარვასლა“ და „მაიკო“
გორბაჩოვის კანონებს
ცუდად იცნობ, ძამიკო.

ბლეფი ბლეფად დარჩება
შენ სხვა რამე განუხებს,
რა ვქნათ, ვერ გაექეცი
თეთრი ლექსის მარწუხებს.

ვზივართ, ველით რაღაცას,
გვიხარია ცხოვრება,
ჩაი და მეგობარი
არის ჩვენი ცხოვნება.

აქ არიან ქალებიც
და ვინც ვისზე გაბრაზდა,
გუშინ ვის რა ეწყინა,
ყველაფერი გაბაზრდა.

რაღაც ხშირად გვიხსენებ
შენც რა ჭირი გეტაკა,
მეხოტბე და მელექსე
ისედაც ჰყავს „სმეტანკას“.

სხვა სახელიც ბევრია –
რიკრიკა და ყვარყვარე,
ვინც შემოხვლათ სუყველას
ჩაის სმას შეგაყვარებთ.

ირმა, მარი, ლამარა,
კიდეე ერთიც დამისხით,
ამ ცხოვრების თავდაღმართს
უნდა შევხვდე ჩაის სმით.

აქტიური ჩაის მსმელი

აქტიურ ჩაის მსმელს და ყველა „ჩაინიკს“ ანუ პასუხის პასუხი

პასუხი რომ მოგვეცით
დიდი გრძნობით ვისმინეთ,
თქვენი ლექსით დავტკბით და
აბლა ჩვენც მოგვისმინეთ.

როგორც თქვენგან გავიგე,
თეთრი ლექსი არ მოგწონთ,
პასუხს რითმით მოგართმევთ,
თუმცა მე სულ არ მომწონს.

- დიდ მადლობას მოგიძღვნით, თანაგრძნობას რომ მიწვევთ, მაგრამ რომ არ მჭირდება, რა ვქნა, ტყუილად მიწვევთ.
- მე მიტომაც დავირქვი „შარაფ ფეხზემკიდია“, რომ არაზე არ ვწუხვარ, ყველა ფეხზე მკიდია.
- „სმეტანას“ რომ მეხოტბე არ აკლია, ეს ვიცით. ღმერთმა სულ მოუმრავლოს, რატომ გვკვილავთ, არ ვიცით?!
- ბლეფი ბლეფად დარჩება, თქვენც თუ კარგად ეს იცით, ტყუილებით რომ იქცევთ თავებს, განა არ იცით?
- ნუთუ მართლა გგონიათ, რომ რალაცას აკეთებთ? სულ ტყუილად იტყუებთ თავებს, არას აკეთებთ.
- რაც ეხება „ბაზრობას“, ეგ ხომ უკვე გითხარით, სულ არ გვიკვირს „მაგ სახლში“ თქვენ ახალი გვითხარით.
- „ზოგიერთის“ კანონებს ნუ გვიხსენებ თუ ძმა ხარ, მაგან არ დაგაშინოთ, ქართველები არა ხართ?
- ჩვენ რომ გვერჩი ძმობილო, სულ სირცხვილით დავინვით, თუ გაქვთ რაიმეს თავი, მოდით, ჭიქა აგვინით.
- ქართველებში ჩაის სმა, სხვა ქვეყნიდან მოსულა, იქნებ თქვენაც გგონიათ, რომ იქიდან მოსულხართ?
- ჩაი სასარგებლოა, პატარამაც ეს იცის, მაგრამ ჩასხმა ამდენის თვით აზიამ არ იცის.
- „ჩაის სახლში“ დასხდომა ჩვენც კი გვიყვარს ხანდახან, მაგრამ თქვენთან სიარულს ვერ შევძლებდით მხარდამხარ.
- ესეც უკვე გითხარით, მაინც კარგი ხალხი ხართ, სიტყვებს იმიტომ ვხარჯავთ, რომ ტყუილად დადისხართ!
- თუმც ჩვენ რა გვანუნუნებს, იყავით მანდ მარადფაშამს, საქართველომ იკითხოს, თქვენით ცოცხლობს ბოლო ჟამს!
- ჩვენ კი ჩვენთვის ვიქნებით, მეტს აღარ შეგანუხებთ, მივხედავთ ჩვენ „ღვინის სახლს“ თქვენით არა ვინუხებთ.

პატივისცემით და სიყვარულით
შარაფ ფეხზემკიდია
და მისი ამალა:
ვალალ გაუმარჯოშვილი
ჭირიმია ღვინისახლეელი
არქიფო არყისმხდელი
სქელო თამადათუხუცესი
თავა მერიქიფე
ბუზლუნა შგოთისთავი
ბურდლუნა ღვინიაშვილი
ბრეჟია ჩამომსხმელი

ღვინის სახლელთა პასუხი ჩაის სახლელთა პასუხზე

1

გავიგე თქვენი პასუხი
და თქვენი გულის ნადები,
მე თქვენის ლექსის წამკითხველს
მემატებიან დარდები.
მეგონა ვარდებს დასთესდით,
დაგითვისიათ ბარდები
ღვინოს ვსვამთ და ღვინო გვათრობს,
არაყიც არ გვაკლია,
აბა ჩაის ხომ არ დავლევთ,
ან ჩაიში რა ყრია.

თქვენ კი დამსხდარხართ,
ჩაის სვამთ,
საიდან მოხველთ, ვინა ხართ?
ნუთუ არ იცით სამშობლო
ღვინომ რომ შემოგვინახა.
ღვინის მსმელთ ვერრა დაგვაკლო
მარაბდამ, ვერცა გარნისმა,
ქართველი მაშინ წამხდარა,
როცა დაიწყო ჩაის სმა.

საკვირველია ჩაის მსმელთ
როგორ გიფეთქავთ გულები,
რალაც კანონებს ახსენებთ
წინაპართ დაკარგულები,
მგონიხართ მინად მოთხრილნი
ქოთნებში გადარგულები.

2

რაც შეეხება „სმეტანას“
რადგანაც უკვე გაბაზრდა,
ამ ამბის სიგრძე-სიგანე
გაზომა „ღვინის დარბაზმა“;
ჩვენ გვიყვარს თქვენი „სმეტანა“,
ის მაინც კარგი ქალია
და თუ რაიმე შესცოდა,
ისიც ჩაის სმის ბრალია.
თორემ მას ღვინო რომ ესვა,
მსწრაფლ მოვიდოდა ჭკუაზე,
სიკეთის ნათლად მნახველი
არ წავიდოდა უარზე.

გვინდოდა ღვინის სახლელებს
 მოძმის ქორნილი გვენახა,
 გვინდოდა ჩაის ბუჩქები
 გადავექცია ვენახად,
 გვინდოდა თქვენი მოყვრობა
 სუყველას რომ დაენახა,
 და თუ არ მოხდა, ამაშიც
 დამნაშავენი თქვენა ხართ.

თქვენი არის „სმეტანიკა“,
 თქვენ გიცოცხლოთ თავი მისი,
 „არა შეჯდა მწყერი ხესა,
 არა იყო გვარი მისი“.

დილიდან ჩაის სახლობა
 თვალებში ჩაის უყურებს,
 ამ ქვეყნად კიდეც ეგ სახლი
 ჭკუას ბევრს გადაუბრუნებს.

3

ღვინის სახლელებს გვიხმობენ
 ჩვენ არ გვაქვს არვის ვალები,
 არაფერზე და არვისზე
 ჩვენ არა გვრჩება თვალები,
 მადლობა უფალს, ამქვეყნად
 ჯერ არ გამწყდარან ქალები.

უკეთესობას მოენახავთ,
 არ ავიშალოთ ნერვები,
 ვინც ჩვენ სიყვარულს გაგვიგებს
 ჩვენც თავზე შემოვევლებით.

ჩვენი პასუხის პასუხი
 დანერილია მაისში,
 ჩვენ გაგვიმარჯოს ღვინოში,
 თქვენ გაგვიმარჯოთ ჩაიში.

ჩაის სახლელებსა და ღვინის სახლელებს ქარვასლელებსაგან

გავიგეთ ომი გქონიათ,
გქონიათ ლექსთა ჭიდილი,
ტვინთა ჭყლეტაში დაგწვიათ
მრავალი სანთელ – ფითილი.

ღმერთმა იცის, ხატმაც იცის,
ჩვენ ჩარევა არ გვინდოდა,
მაგრამ თურმე ჩვენს გვახსენეთ,
რას გვერჩოდით, რა გინდოდათ.

რადგანაც ქვეყნად ცხოვრებამ
დაიწყო უკვე აღმასვლა,
ჭკვიანმა ხალხმა იფიქრა
და აღადგინა ქარვასლა.

ქარვასლა ძველად განთქმული,
დასაძრახისად არ თქმული,
ქარვასლა სახლი მომავლის,
ფიქრებით ცაში გართული.

ჩაის სახლელის არ იყოს,
თქვენთან რა მოსატანი ვართ,
ვამაყობთ ჩვენი სიმდიდრით,
სხვებთან რა მოსაყვანი ვართ.

ქარვასლა არის სასახლე,
თქვენები არის სახლები,
რა „მასტის“ ხალხი ბრძანდებით
ჩამოდით, დაგვენახენით.

„ღვინის სახლს“ გისაყვედურებთ,
ვახ, ეს რა მოგინდომიათ;
ჩაის სახლს დასცხეთ? შეეშვით,
სანამ არ შემოგკვედომიათ.

ჩაის სახლელნო, გახსოვდეთ
ვაკეს ჯობია ლოტკინი,
გაფრთხილდით, ბევრი ჩაის სმით
არ აიკიდოთ „ბოტკინი“.

ღვინის სახლელნო, იცოდეთ,
თუ საშარაფოთ მოტოვდით,
ჩვენ ვაჟკაცები გვეგონეთ,
თავს ნუ წაიხდენთ ლოთობით.

ნიჭი კი გიჭრით ორივეს,
 ლექსით მწვერვალი დაიპყრეთ,
 ან საქართველოს რას ერჩით
 რა გახდა, რით ვერ გაიყვეთ.

ორივემ საქმეს მიხედეთ,
 ურთერთში მტრად ნუ იქნებით,
 ერთმა დარეცხეთ ბოცები,
 მეორემ ჩაინიკები.

ქარვასლას თავი ანებეთ,
 გვმფარველობს დიდი სიონი,
 ვიქნებით სანამ ამქვეყნად
 დიან მტკვარი და რიონი.

ქარვა სლელი
 ეგზავნებათ ღვინოელებს და
 ჩაიელებს თითო ეგზემპლარად

ღვინის სახლელთა პასუხი ქარვასლელებს

I

როდესაც სადღეგრძელებლად
 გველოდნენ ტყე და ველები,
 ზურგიდან მუხანათურად
 დაგვესხნენ ქარვასლელები.

ჰეი, თქვენ, ქარვასლელებო,
 გათანგულეხო ყავითა,
 ეგ რა ფირმანი მოგვწერეთ,
 საიდან რასა ხავითა.

ჩვენი მიიღეთ პასუხი,
 არ დავიჩაგროთ თავია,
 ღვინო ნასვამსა არწივსა
 რას დაუდგება ყვაფია.

თქვენა გქონიათ სიმდიდრე,
 სხვას არაფერი გარეთა,
 მუხრან ბატონის ნაქონი
 არ დაგეკარგოთ კარეტა.

გამიგონია, მანდ ადრე
 იყიდებოდა მაუდი,
 ქარვასლა არის დუქანი
 და დუქნის ხალხიც დაუდის.

2

ღვინის სახლს ძველი ღვინო აქვს,
ჩაის სახლს ჩაი „ბაიხის“,
თქვენთან „სტრიპტიზსაც“ გახსნიან
ქალი ცეკვაში გაიხდის.

გვწერდით ვიქნებით მანამდის
სანამ მტკვარი და რიონი,
სიმდიდრეც თავზე გადაგვდის,
გვიცავსო დიდი სიონი.

მე გეტყვით, თქვენი შემყურე
დაგუბდა მტკვარიც, რიონიც,
წმინდა ადგილებს მოეშვით
არ წაგვიბილწო სიონი.
ლაზლანდარ უსაქმურთათვის
ღიაა თქვენი კარები,
თქვენთვის სულაც არ რეკავენ
დიდი სიონის ზარები.

ისე დღეს საქართველოში
საქმე კი არის საზაროდ,
„ქარვასლა“, „მაიკოებში“
ხალხი მომრავლდა მაზალო.

3

ნეტა, ერთს მაინც თუ ესმის,
მანდ რა გაქვთ გამოფენილი,
ჭორით და უაზრობებით
თავი გაქვთ გამოტენილი.

ჩვენ გავეხუმრეთ ჩაის სახლს
და ისევ მოვეფერებით,
ჩაის სახლსა და ღვინის სახლს
შორს ქარვასლელთა ხელები.

შაირის მოსახატავად
ვერ გირჩევიათ ფერები,
ღვინის სახლსა და ჩაის სახლს
ვერ მისწვდნენ თქვენი მდევრები.

მე არაკს გეტყვით ძველებურს,
სიტყვას არ გიგდებთ ბანზედა,
კამეჩთან მოჭიდავე ხარს
რქები არ შერჩა თავზედა.

მკითხაობით ხართ გართულნი,
მე მგონი არც მანდ ვარგიხართ,
პირში სიგარეტგაჩრილნი
წალმა-უკულმა დადიხართ.

4

სხვას აღარაფერს არ გეტყვით,
არა ხართ ლექსის ღირსნია,
მაღონებს თქვენი ყურება,
ღვინოც კი ველარ მისვია.

გისურვებთ გამოსწორებას,
არ ვიყო დახანებული,
თქვენგან სიკეთის გამგონე,
ვდიოდე გახარებული.

ღვინის სახლელი
ვალალ გაუმარჯოშვილი
15. 05. 86

ჩაის სახლელ ბიჭებს

I

მე არ გიცნობდით, გაგიცანთ,
ვიცინი, აღარ ვსტირი მე,
კაი ვაჟკაცნი ყოფილხართ,
დაგლოცავთ, თქვენი ჭირიმე.

თქვენმა ნიჭმა და სიმღერამ
ვარდი ახარა მდელიში,
თქვენი გაგების კაცობას
ეხაროს საქართველოში.

კაი ბიჭების შემყურეს
გული იმედით მერთობა,
არ ვიქნეთ დაკარგულები,
ქართველთ გვექონოდეს ერთობა.

სული გვეყოლოდეს კეთილი,
სამშობლო – თავისუფალი,
ქვეყნად სიმართლით თუ ვივლით
მაღლით დაგვლოცავს უფალი.

ნუ შეგვაშინებს ცხოვრება,
ვხედავთ, ეს არის, რაც არის,
მტერს გულში ტყვია ვაგემოთ,
მოშურნეს – თვალში ნაცარი.

2

სადაც თქვენ გსურდეთ
 იქ იყავთ,
 მღვდელი იცნობა ჭილოფში,
 თქვენ თუ ჩაი გსურთ
 ჩაი სვით,
 ჩვენ ღვინოს დავლევთ ჩრდილოში.

მართალს გეტყოდით ორივეს,
 ერთი გვაქ საკეთებელი,
 არა გეჩვენია ქადილი,
 ჩუმია გამკეთებელი.

ვიციტ რაც არის საფიქრი,
 უკვე არა ვართ ბავშვები,
 თუ მოითხოვა მამულმა,
 ბოლო წვეთამდე დაეშვრებით.

ნუ გენყინებათ კაფია,
 გიყურებთ, თვალი ძმურია,
 ნაღდ ქართველს ნაღდი ქართველის
 სისხლი არასდროს სწყურია.

ჩვენ ცოტა არ გაგვიმართლა,
 ნაღველი ვერ დავძალენით,
 რამე ცუდი რომ არ გვექნა
 ღვინის სმას დავეძალენით.

3

ჩვენი ქეიფის შემყურე,
 გაიშლებიან ვარდები,
 ვართ ვაჟკაცები ალაღნი,
 მტერსაც კი შევუყვარდებით.

ჩვენ თქვენი გვინდა სიკეთე,
 ბევრჯერ თქვენთან ვართ ფიქრებით,
 ჩვენს ლამაზ საქართველოში
 გვებაროს, სანამ ვიქნებით.

15. 05. 86

ღვინის სახლელთა სახელით
 ვალალ გაუმარჯოშვილი

გამარჯობათ ბესო, დათო და ზურა
ვიცი მომენტ კარგად იქნებით, მეც კარგადა ვარ. თბილისში ცხელა
და საერთოდ არასაინტერესო გაგებაა. ვერავის ვერ ვხვდები, დავწერე
ახალი „შედეგები“. გიგზავნით ხელნაწერს, დადექით და იცინეთ.

ღვინის სახლელთა მეგობრებს

ღვინის სახლელნი მეგობრებს ვეძებთ,
ნამდვილ მეგობრებს, გულით მეგობრებს,
უკაცოდ კაცი, უგულოდ კაცი,
სიკეთის იებს ვერასდროს მოკრეფს.

ღვინის სახლობამ ღვინო
ვის არ დააღვინა,
ამერიკაშიც ჩვენი კაცი გვყავს
ტუტე ქვეინა.

მართალი არის, შორს არის,
მაგრამ ჩვენ მალე მოველით,
მას მეტსახელიც შევარქვით
„ღვინტიკა ჩიკაგოელი“.

ჩვენ გვიყვარს ჩვენი ქვეინა,
ცხრამთასიქითა ძამია,
მაგრამ მანძილი ძმობისთვის
დამერწმუნებით, წამია.

ჩვენ გვიყვარს ჩვენი პრისილაც,
ჩვენთან გრძნობებით მოსული,
მალე გვენახოს პრისილა,
ქართველისაგან ორსული.

ახლა აქ გადმოვინაცვლოთ,
(ჩიკაგოში ხომ გავტიეთ),
მახსოვს კუპრა და საღალო
ჩვენ ქარვასლაში დავტიეთ.

ზაფხულში ღვინის სახლელებს
თბილისში უჭირთ სუნთქვაი,
ექსპედიციებს – „ჰელოუ“,
ჩაის სახლელებს – „გუდბაი“.

ჩამოვალთ თბილისში სექტემბრის ჩრდილებში,
სუფრების გაშლაში არ გვიყვარს ლაილა,
ჩვენ ისევ გველიან ძველებურ ღიმილით
„ფუმფო“ ფუმფულა და კანჭა „ტრულაილა“.

ჩვენ ისევ გველიან თბილისის ქუჩები,
 ჩვენ ისევ გველიან ქართლი და კახეთი,
 ჩვენ ისევ გველიან გაშლილი სუფრები,
 ჰა, ღვინის სახლელნო, ფიქრში ნუ წახვედით!

გალმა-გამოღმა სხვა მეგობრები,
 ღმერთისგან სიტკბოს მონალოცია,
 ღვინის სახლელთა ჯანსაღ ერთობას
 ფეხზე ადგომით დაგვილოცია.

ჩვენი სიმართლით ჩვენ გაგვიმარჯოს,
 რა სჯობს, სიტკბოში თუ დავბერდებით,
 ჩვენ გაგვიმარჯოს და კიდევ მასაც,
 ვისაც ჩვენ კარგად გავახსენდებით.

ღვინის სახლელთა ისტორია, გეოგრაფია ანუ ღვინის სახლის აპოლოგია

ღმერთო, დალოცე ღვინი სახლელნი
 და დაუკმკვიდრე ყოფა მარადის,
 ვაზის კულტი ხომ უკუნისიდან
 უკუნისამდე ჩვენში გადადის.

ღვინის სახლელი ბიჭები
 ვართ ალალები გულითა,
 აქამდე მოველთ ნანახით
 ჩვენ ბევრის დაკარგულითა.

ბევრჯერ დავთმეთ სიყვარული,
 ვიცით, რაა მწუხარება.
 ბევრჯერ ჭიქას ჩვენგან აწვდილს
 თან ახლავდა მდუმარება.

და მაინც წელში ვსწორდებით,
 ვხარობთ ურთერთის ნახვითა,
 ვინც კაცობაში არ ვარგა,
 გაგვიცხავთ მთელი ძრახვითა.

ღვინოს ვსვავთ, ღვინო გვაღაღებს,
 ვიცით სიმღერა, მოლხენა
 და ვისაც ჩვენი არ ესმის,
 ჭირმა წაილოს, ოხერმა.

ვიცით სინათლის დალოცვა,
 ვიცით წასულთა შენდობა,
 ღვინის სახლელთა სიკეთეს
 კაცი ბოლომდე ენდობა.

ჩვენ ჩვენი წილი გაგებით,
კიდევ ვართ სხვაზე მეტია,
ღვინის სახლელზე დალოცვა,
ღმერთისგან გასამეტია.

ვიციტ ურთერთის გატანა,
ვართ ერთმანეთის ძმებია,
და ჭირის ერთად ატანაც
ცხოვრების გზაზე გვრგებია.

მე ვიცნობ ომარ ხაიამს
და ლექსებს შეხიდ ბალხელის,
მას გაუმარჯოს ვის გული
აქვს ნაღდი ღვინის სახლელის.

თუმც ბევრჯერ წავიფორხილეთ,
რალაცით ვერ ვიმარჯვენით,
ეს ისევ ჩვენ არ ვინდომეთ,
თორემ ჩვენ გავიმარჯვებდით.

და თუ რამეში დავმარცხდით,
ჩვენ მაინც ჩვენი გვრჩენია,
ღმერთი გვიყურებს დიდებით,
ბოლო გზა მაინც ჩვენია.

ვართ ვაჟკაცები მკვიდრები,
როგორიც ქვა, კლდე ფრიალო,
დრო მოვა საქართველოში
ჩვენ უნდა დავიგრიალოთ.

ჩვენ ჩვენსას მაინც გავიტანთ,
სიმართლით დავილოცებით,
ან გავანათებთ წყვდიადში,
ან ერთად დავიხოცებით.

ქვეყნად სიკეთეს დავმოძღვრავთ
და ხმლებსაც დავლლით კვეთებით,
სამშობლოს საკურთხეველზე
ჩირალდნებივით ვენთებით.

არა ვართ მარტო შთენილნი,
ჩვენს სახელს ვარდი ეყარა,
ჩვენა ვართ ქვეყნის გულში და
ჩვენია მთელი ქვეყანა.

„ღვინის სახლელ“ ძმაკაცს
„ღვინის სახლელისგან“

„ღვინის სახლელო“ გავიგე
შენი ხმა, შენი ძახილი,
არ გვინდა, არა გვჭირდება,
არა გვჩვევია ქადილი.

ჩვენა რომა გვაქვს ურთერთის
მეგობრობა და გატანა,
სიყვარული და კაცობა,
არ უნდა სიტყვებს მოტანა.

რა ვუყოთ, თუნდაც ხანდახან
ბედი თუ გვაქცევს ზურგითა,
ჩვენ მაინც ჩვენსას მივალწვეთ,
ლელოს გავიტანთ ბურთითა.

ძმაკაცები ვართ ბოლომდის,
ვინც რაც უნდა თქვას ენითა,
„ღვინის სახლს“ არა შევარცხვენთ
სხვასაც კარგს ბევრსა ველითა.

ზოგჯერ რომ სიყვარულშიაც
წავაგეთ, ჩვენი ბრალია,
მაინც მთავარი ის არის
არავის შეგვრჩეს ვალაია.

ვიყოთ ბოლომდე კაცობით,
ნურავინ გვძრახდეს გაგებით
და თუ მაინც ცუდს იტყვიან,
დავრჩეთ ჩვენივე გაგებით.

ღმერთს და ქალს ვეთაყვანებით,
დოქი გვაქვს გვერდში მოდგმული,
ქართულ მინაზე ბევრ ალაგს
ფესვი ხომა გვაქვს გადგმული.

ქართველად დავიბადენით,
ქართველად დავიხოცებით,
არვის არაფერს შევარჩენთ,
სანამ არ წარვიხოცებით.

მოკითხვა დათოს და ბესოს დათოსა და პაატასგან

მივიღეთ თქვენი პასუხი,
ლაზიკის ძველი მთიდანა.
გვეგონა ტკბილი ბულბული
გაგვესაუბრა ციდანა.

გავიგეთ კარგად ყოფილხართ,
ნურცა გვენახეთ ცუდადა,
ნურც მოხდეს, სუფრა გაშლილი
გადაგვექციოს გუდათა.

მე და პაატა ერთად ვართ,
დავდივართ ნაცნობ ბალშია*
სულელი დადის იმდენი
კაცი არ გაცვლი ხახვშია.

იქ ასტახსონიც შემოგვხვდა,
ვილაც რუსს გამოდებულა,
ვახ, რა კარგ ბიჭად ვიცნობდით,
ახლა სულ გალოთებულა.

„სპილო“ არ ხუმრობს, სპილუკა
სიმღერით თავზე დაგვესხა,
მოსკოვსაც არ დაეკითხა,
„ფე-ერ-გე“-ს მოსცხო პაესტკა.

აქ ფაჩო ვნახე ქუჩაში
ლილინით რომ მოდიოდა,
ახლოს მივედი, ვაკოცე,
არაყის სუნი სდიოდა.

მაყალსონს „ვაფშე“ ვერ ვხედავ,
არ ვიცი ეგ რას გვიპირებს,
ნეტავ ვიცოდე სად არის,
ეგ ხომ არ გააციმბირეს?

სხვა, სხვამხრივ არა გვიშავსრა,
ჭკუას არ ვილლით „ნიმფებით“,
სხვა ამბებს შემდეგ გიამბობთ,
ერთად რომ შევიკრიბებით.
იცოდნენ, კარგად იცოდნენ,
სოფელს არა ვართ მდგმურადა,
ძმებს თბილისიდან გეხვევით
სამეგრელოში ძმურადა.

ვალალ და ჭურუმი
1986 წლის 15 ოქტომბერი

* უნივერსიტეტის ბაღი

ღვინის სახლელთა ჩივილი

ღვინის სახლელთა ერთობას,
ბიჭები თავზე ვეველებით,
მგონი თანდათან ვიშლებით,
ლამის წამომსკდეს ცრემლები.

სად არის ფაჩო, დავკარგეთ
ან მაყალსონი რა იქნა,
ჩვენი დასხდომა საჯაროდ,
მინც არა და არ იქნა.

მაგრამ ამაზე კი არა,
სხვაზე იფიქრებს კაციო,
„უცხო ენები“-ს კარებზე
კუნტრუშობს ჩვენი ვაციო.

განა იმისთვის შევერთდით,
რომ ქალებისთვის ვითიშოთ,
დაფიქრდი ბესო, ძამიკო,
ფრთხილად არ გაიპინტრიშო.

სხვაზე რა უნდა ვიდარდო,
ფიქრი სხვას აღარ დარაჯობს,
ყველა ჩვენ გზას რომ დავადგეთ
რას იტყვით, ასე ხომ არ ჯობს?

ნუთუ ახლავე გახუნდა,
ვახმე, რა ძნელად მეთმობა,
ღვინის სახლელთა ძმობა და
ღვინის სახლელთა ერთობა.

აბა, ჩვენ ვიცით, ბიჭებო,
არც დაგვეკარგოს ფერიო,
გაგვმრავლებოდეს მოკეთე,
განყვეტილიყოს მტერიო.

და თუკი ერთხელ დაარსდა,
არ მოშლილიყოს ბოლომდე,
გვექონოდეს სული კაცური,
სულ სიხარული გვექონოდეს.

1986
დ. სანდოძე
ვალალ